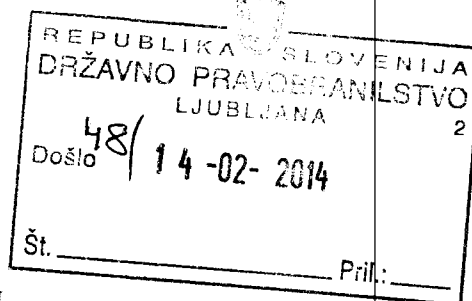

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Okrožno sodišče v Ljubljani je po okrožnem sodniku Draganu Triviču,

v gospodarskem sporu tožeče stranke: **ZAVOD ZA UVELJAVLJANJE PRAVIC IZVAJALCEV IN PROIZVAJALCEV FONOGRAMOV SLOVENIJE**, (matična številka 531964000), Šmartinska cesta 152, 1000 Ljubljana, ki jo zastopa Borut Bernik Bogataj, odvetnik v Škofji Loki, zoper toženo stranko: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa Državno pravobranilstvo RS,

zaradi plačila 3.212.211,96 EUR s pp,

dne 14. januarja 2014

RAZSODILO :

- I. Zavrne se tožbeni zahtevek, ki glasi: tožena stranka je dolžna tožeči stranki plačati odškodnino v višini 3.212.211,96 EUR (prej 769.774.475,20 SIT) skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od vložitve tožbe dalje do plačila;
- II. Tožena stranka je dolžna v roku 15. dni plačati tožeči stranki 12.934,10 EUR stroškov tega postopka, v primeru zamude pa tudi zakonske zamudne obresti od prvega dne zamude dalje do plačila;

OBRAZLOŽITEV:

A

uvodna predstavitev problematike
in predstavitev trditvene podlage

A/1

trditvena podlaga tožeče stranke

1. Tožeča stranka je dne 07.11.2000 pridobila dovoljenje Urada RS za intelektualno lastnino (v nadaljevanju sodišče uporablja kratico URSIL) s katerim ji je bilo dovoljeno kolektivno uveljavljati pravice izvajalcev (na že objavljenih fonogramih). Tožeča stranka je neposredno na podlagi 146. čl. ZASP pooblaščen, da v svojem imenu in za račun izvajalcev od uporabnikov pobira, oziroma izterjuje nadomestila od uporabnikov. Tožeča stranka je od URSIL-a v času od vključno leta 2000 dalje zahtevala odobritev splošne tarife za vrednotenje nadomestil, ki so jih dolžni plačati uporabniki za uporabo fonogramov na katerih imajo svoje pravice izvajalci. URSIL v času od vključno leta 2000 do 11.05.2004 tožeči stranki ni odobril splošne tarife. Zaradi pravilne predstavitve odločilnega dejanskega stanja morda ni odveč ugotoviti da URSIL ni nikoli odobril tarife saj je z dnem 11.05.2004 stopil v veljavo Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 43/2004 z dne 26.04.2004), ki več ni predpisoval potrebe glede odobritve splošne tarife.
2. Tožeča stranka trdi, da je URSIL-u že v letu 2000 prvič posredovala v odobritev tarifo za uporabo fonogramov, ki je URSIL ni odobril zato, ker naj bi bila previsoka. Tožeča stranka je v začetku leta 2001 predložila v odobritev znižano tarifo (skledno s stališčem URSIL iz leta 2000). URSIL je izrazil pomislek, ker je bila tarifa izražena v točkan namesto v Tolarjih. Tožeča stranka je tarifo prilagodila in jo predložila v odobritev, vendar je URSIL z dopisom z dne 23.02.2001 zahteval določene popravke. Tožeča stranka je ponovno popravila tarifo in jo predložila v odobritev, vendar URSIL enostavno ni izdal odločbe. Brez odločbe tožeča stranka ni imela možnosti do pravnega sredstva. Na podlagi urgence tožeče stranke je URSIL z dopisom z dne 27.07.2001 odgovoril, da ne gre za upravno zadevo, oziroma naj URSIL ne bi izdajal odločb v upravnem postopku. Tožeča stranka je dne 19.06.2002 vložila nov predlog za izdajo odločbe o potrditvi splošnih pogojev in tarife za radiodifuzno oddajanje in radiodifuzno retransmisijo fonogramov z dne 05.06.2002. Pogoji za potrditev tarife so bili podani, vendar URSIL o zadevi sploh ni odločil, zato je tožeča stranka vložila pritožbo zaradi molka organa. URSIL je pritožbo zavrgel (odločba URSIL št. 800-20/2 z dne 07.07.2003). Tožeča stranka je dne 18.07.2003 na URSIL posredovala še dva predloga za izdajo odločbe o potrditvi tarife (tarifo za javno priobčitev fonogramov in sekundarno radiodifuzno oddajanje fonogramov in tarifo za kabelsko retransmisijo fonogramov) vendar URSIL tudi o teh dveh predlogih ni odločil. Tožeča stranka se je pritožila, ker URSIL ni odgovoril je tožeča stranka dne 10.11.2003 na Upravno sodišče RS vložila tožbo zaradi molka organa druge stopnje. Tožeča stranka je s tožbo sicer uspela vendar je z dnem 11.05.2004 stopil v veljavo Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 43/2004 z dne 26.04.2004), ki več ni predpisoval potrebe glede odobritve splošne tarife, zato tožeča stranka potem več ni imela interesa glede potrditve tarife.

3. Tožeča stranka trdi, da so bili objektivno izpolnjeni vsi pogoji za izdajo odločbe o potrditvi tarif, vendar pa je URSIL zavlačeval s potrditvijo tarif in je s tem tožeči stranki povzročil veliko materialno škodo. Tožeča stranka v točki II. in točki III. tožbenih navedb (v sodnem spisu list. št. 2-5) ocenjuje, da brez odobrene/potrjene tarife ni imela podlage za uveljavljanje nadomestil iz 130. člena ZASP, oziroma uporabniki niso bili dolžni plačevati teh nadomestil. Tožeča stranka v točki IV tožbenih navedb (v sodnem spisu list. št. 5) zagotavlja, da je URSIL-u dne 19.06.2002 predložila popolno vlogo za izdajo tarife za radiodifuzno oddajanje in radiodifuzno retransmisijo fonogramov) in dne 18.07.2003 popolno vlogo za kabelsko retransmisijo in za sekundarno radiodifuzno oddajanje fonogramov) o katerih bi URSIL moral odločiti v 60 dneh zato v tem postopku zahteva odškodnino za čas od dne, ko je Urad RS za intelektualno lastnino prekoračil 60 dnevni rok ter dalje za čas do 11.05.2004, torej za obdobje od prekoračitve 60 dnevnega roka za čas do uveljavitve Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 43/2004 z dne 26.04.2004).
4. Tožeča stranka pojasnjuje, da je sistem kolektivnega uveljavljanja, kot ga je določal tedanji ZASP (torej ZASP, Ur.l. RS, št. 21/95 in 23/01) funkcioniral tako, da je splošna tarifa predstavljala »palico«, tarifni sporazum pa »korenček«. Splošna tarifa je bila tista, ki je uporabnike silila v sklepanje tarifnega sporazuma, s katerim je kolektivna organizacija lahko dosegla posredovanje podatkov o uporabljenih delih... .. in za vse to s tarifnim sporazumom ponudila uporabnikom primerne popuste. Takega odmika pa ni mogoče doseči, če enostavno ni splošne tarife (navedbe tožeče stranke so na strani 3 pripravljalne vloge z dne 05.12.2007 (v sodnem spisu redna št. 20, list. št. 37);
5. Tožeča stranka (točka IV. tožbenih navedb, v sodnem spisu list. št. 5) izrecno pove, da višino škode opira na izračune izdelane na podlagi nadomestil, ki jih je tožeča stranka začela pridobivati v letu 2004, potem, ko je bil sklenjen dogovor z RTV in predstavnikom komercialnih radijskih postaj Gospodarskim interesnim združenjem za tisk in medije pri GZS in sicer skupaj 769.774.475,20 SIT:
- RADIODIFUZIJA: komercialne radijske postaje in RTV SLO skupaj na letni ravni 175.931.453,60 SIT, torej za dve leti = 351.862.907,20 SIT;
 - KABELSKI OPERATERJI: 200.000 kabelskih priključkov krat 4,00 SIT je skupaj na letni ravni 9.600.000,00 SIT, tožeča stranka uveljavlja škodo za obdobje od sprejema tarife dalje;
 - MALI UPORABNIKI: 12396 trgovin krat 1.449,00 SIT mesečno, 3777 gostincev krat 2.800,00 SIT mesečno in 3267 lokalov za nego telesa krat 1.680,00 SIT mesečno znaša na letni ravni 408.311.568 SIT;
6. Tožeča stranka je v točki XII. navedb (vloga z dne 14.03. 2008, v sodnem spisu redna št. 27, list. št. 58) povedala, da je svoj zahtevek oblikovala po povprečni vrednosti podpisanih pogodb za posamezno kategorijo uporabnikov, da vrednosti niso pavšali, ampak izračunane vrednosti, kot to izhaja iz zapisnika Skupščine izvajalcev z dne 24.06.2005 in iz statističnih letopisov objavljenih na internetu (internetni naslovi so točno individualizirani).
7. Tožeča stranka trdi, da ji je nastala tudi škoda zaradi prepovedanega omejevanja konkurence z oblastnim ravnanjem organa tožene stranke, s čimer je bilo tožeči stranki onemogočeno nastopanje na trgu, s tem pa rast in razvoj ter kvaliteta storitev. Za navedeno tožeči stranki pripada odškodnina, ki jo je tožeča stranka ocenila glede na izpad nadomestil katere bi lahko pobrala pri uporabnikih, v kolikor

URSIL ne bi deloval nezakonito (trditve tožeče stranke se nahaja v točki IV. zahtevka za revizijo z dne 02.04.2009, v sodnem spisu list. št. 114)

A/2

trditvena podlaga tožene stranke

8. Tožena stranka trdi, da je takratna pozitivna ureditev (153. čl. ZASP, Ur.l. RS, št. 21/95 in 23/01) določala, da kolektivna organizacija predloži tarife v odobritev URSIL-u, oziroma se odobrene tarife objavijo v Uradnem listu, kar pomeni, da je imel URSIL diskrecijsko pravico, da sam odloči ali bo predložene tarife potrdil ali ne. URSIL je ocenil, da tarife niso primeren, jih ni odobril. Tožeča stranka je za podlago vzela tarifo SAZAS (kolektivna organizacija za varstvo avtorskih pravic, torej pravic, ki so izključne narave in so dražje, kot pravice izvajalcev), tožeča stranka tarif ni hotela znižati in ni pokazala pripravljenosti za pogajanja o višini tarife z organizacijo uporabnikov, zato je URSIL utemeljeno uporabil svojo diskrecijsko pravico in tarif ni odobril, do neodobitve torej ni prišlo namenoma ali zaradi malomarnosti – torej ni podane protipravnosti. Tožena stranka bi v primeru, če bi potrdila zneskovno previsoko ali nerazumljivo tarifo na teoretični ravni lahko prejela odškodninski zahtevek s strani zavezancev za plačilo.
9. Tožena stranka ocenjuje, da bi tožeča stranka kljub temu, da ni imela potrjenih tarif lahko zaračunavala uporabo varovanih del neposredno na podlagi takrat veljavnega 153. čl. ZASP. Tožeča stranka je sklenila tarifni sporazum le s produkcijsko hišo Pro Plus d.o.o. Dogovori z RTV Slovenija in komercialnimi radijskimi postajami so potekali, vendar pa tarifni sporazumi niso bili sklenjeni. Če tožeča stranka ni dosegla sklenitve tarifnih sporazumov je to krivda tožeče stranke, ki naj v posledici nosi škodo. Uporabniki so bili na podlagi 188. čl. ZASP dolžni plačevati nadomestilo tudi v primeru če tarife niso bile potrjene ker so se določbe o nadomestilu za javno predvajanje fonograma (122. in 130. čl. ZASP) pričele uporabljati dve leti po uveljavitvi ZASP, torej od 29.04.1997 dalje, za izterjavo pa bi neposredno na podlagi zakona lahko poskrbela neposredno tožeča stranka, ki je to pravico pridobila dne 07.11.2000 – torej ni vzročne zveze;
10. Tožena stranka ocenjuje, da višina zahtevka ni izkazana, ker tožeča stranka ni navedla točnega števila uporabnikov in so izračuni višine - brez podlage. Tožeča stranka bi morala predložiti originalne izračune glede višine obračuna prispevkov in predložiti podatke o tem koliko so od plačanih prispevkov dobili avtorji/izvajalci, vendar tega ni storila. Tožena stranka glede tistih zavezancev, ki so gostinski lokali opozarja, da ni mogoče slediti višini zahtevka, ko je tožeča stranka kar množila število lokalov z nekim pavšalnim zneskom. Pri gostinskih lokalih je tožeča stranka v svojih tarifah uporabljala različne kriterije npr.: velikost prostora, število naprav, obratovalni čas...

predstavitev procesnih posebnosti postopka

11. Sodišče v tem postopku odloča že drugič. Višje sodišče je opozorilo, da je sodišče prve stopnje postopek vodilo in zaključilo pred uveljavitvijo novele ZPP-D in bi torej moral v sporu iz avtorske pravice soditi senat in ne sodnik posameznik. Višje sodišče je v posledivi povedanega zaradi absolutne bistvene kršitve postopka razveljavilo sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani, opr. št. VIII Pg 270/2005 z dne 13.05.2008 in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo sojenje.
12. Sodišče prve stopnje je ponovljen postopek vodilo in glavno obravnavo zaključilo skladno z ureditvijo ZPP-D (tretji odstavek 130. čl. ZPP-D).

B

odločilno dejansko stanje in uporabljeno materialno pravo

13. Materialno pravo je tisto, ki sodišču določa okvir odločilnega dejanskega stanja. V obravnavanem primeru tožeča stranka zahteva, naj tožena stranka tožeči stranki povrne škodo, ki naj bi tožeči stranki nastala s tem, da ji URSIL brez utemeljenega razloga ni odobril tarife za uporabo fonogramov, zaradi česar ni imela podlage za uveljavljanje nadomestil za uporabo avtorskih del, uporabniki pa jih zato niso bili dolžni plačevati. Konkretno: tožeča stranka v točki II. in točki III. tožbenih navedb (v sodnem spisu list. št. 2-5) ocenjuje, da brez odobrene/potrjene tarife ni imela podlage za uveljavljanje nadomestil iz 130. člena ZASP, oziroma uporabniki niso bili dolžni plačevati teh nadomestil. Temeljno načelo odškodninskega prava je, da lahko vsak zahteva povračilo povzročene škode ob naslednjih (splošnih) in kumulativnih pogojih odškodninskega (civilnega) delikta:
- da je škoda sploh nastala;
 - da škoda izvira iz nedopustnega - protipravnega ravnanja;
 - da obstaja vzročna zveza med nastalo škodo in nedopustnim ravnanjem;
 - da obstaja (krivdna) odgovornost na strani povzročitelja škode;
14. Sodišče je tekom dosedanje obrazložitve že podalo nekoliko obsežnejšo predstavitev trditvene podlage obeh strank. Podrobnejša predstavitev trditvene podlage je le utrdila oceno sodišča, da med strankama ni spora glede odločilnega dejanskega stanja. Odločilno dejansko stanje je naslednje:
- (a) tožeča stranka je dne 07.11.2000 pridobila dovoljenje URSIL s katerim ji je bilo dovoljeno kolektivno uveljavljati pravice izvajalcev (kar je med strankama neprerekana okoliščina);
 - (b) URSIL tožeči stranki ni odobril tarife vse do dne 11.05.2004, torej ves čas od 07.11.2000 do uveljavitve novele ZASP, ki je bila objavljena v Uradnem list RS 43-1927/2004 in je stopila v veljavo 11.5.2004;

15. Na zgoraj ugotovljeno odločilno dejansko stanje sodišče opira uporabo materialnega prava in sicer najprej prvi odstavek 148. čl. ZASP (Ur.l. RS, št. 21/95 in 23/01), ki je določal, da se s kolektivnim uveljavljanjem avtorskih pravic lahko ukvarjajo samo organizacije avtorjev, ki se ustanovijo za ta namen in imajo za to dovoljenje Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino (urad). Sodišče na podlagi navedenega šteje za izkazano, da je tožeča stranka z dnem 07.11.2000 pridobila status „kolektivne organizacije“. Tožeča stranka je tako (neposredno na podlagi zakona) z dnem 07.11.2000 postala kolektivni zastopnik, na katerega je bilo istega dne z zakonom prenešeno pooblastilo za kolektivno uveljavljanje pravic. Povedano pomeni, da je bila tožeči stranki podeljena koncesija, da na podlagi zakonskega monopola upravlja (pomembno) premoženje. V drugem odstavku 151. člena ZASP (Ur.l. RS, št. 21/95 in 23/01) je bilo tudi izrecno določeno, da se za kolektivno uveljavljanje določenih pravic na isti vrsti avtorskih del praviloma izda dovoljenje samo eni kolektivni organizaciji. V razmerju do uporabnikov in tretjih, kolektivna organizacija ne nastopa kot (neposredni) zastopnik temveč kot posebne vrste skrbnik imetnikov pravic, ki te pravice upravlja za več upravičencev hkrati. Navzven ima kolektivna organizacija tako značaj kolektivnega avtorja (kar je v revizijski odločbi III Ips 15/2010 prav tem postopku izrecno zapisalo tudi Vrhovno sodišče RS) Tožeča stranka je od 07.11.2000 „kolektivni avtor“ z vsemi značilnostmi avtorja, ki vsa dejanja in posle opravlja za račun avtorjev (in imetnikov sorodnih pravic) in v njihovem kar najboljšem interesu, vendar to počne - in to je v predmetni zadevi bistveno - v svojem imenu. Morda na tem mestu ni odveč posebej opozoriti na vsebino 157. čl. ZASP (Ur.l. RS, št. 21/95 in 23/01), ki je določal, da kolektivna organizacija vodi postopke za uveljavitev avtorskih pravic pred sodišči in drugimi organi v svojem imenu, vendar mora o tako uveljavljenih pravicah položiti avtorju račun.
16. Tožeča stranka je kot kolektivni zastopnik bila dolžna uveljavljati celovito (po potrebi tudi pred sodiščem) varstvo pravic, ki sicer pripadajo njenim članom. Če so posamezni uporabniki brez pogodbenega prenosa, oziroma brez dovoljenja uporabili ali uporabljali varovana dela - so torej kršili pravice, katerih varstvo zagovarja in zagotavlja tožnik.
17. Sodišče bo v enem stavku zapisalo tisto, kar bode v oči in sicer: uporabnik avtorskih (sorodnih) pravic ne more uporabljati brezplačno. V tej osnovni misli „so doma vse nadaljnje resnice“. Povedano pomeni vsaj to, da tudi v primeru neobstoja potrjene tarife uporabnik ne more uporabljati avtorskih pravic brezplačno.
18. Pravice, ki se po ZASP uveljavljajo samo kolektivno, se lahko uveljavljajo individualno le dokler URSIL ni izdal tožeči stranki dovoljenja za njihovo kolektivno upravljanje. Zakon je predpisal kolektivno upravljanje avtorske in sorodnih pravic. To pomeni, da je bila z dnem 07.11.2000 individualnemu imetniku pravic neposredno na podlagi samega zakona odvzeta pravica do

samostojnega pogajanja in uveljavljanja zahtevkov - oziroma je bila ta pravica z zakonskim monopolom podeljena tožeči stranki.

19. Kolektivna organizacija kot zakonski zastopnik uveljavlja celovito sodno varstvo pravic, ki sicer pripadajo avtorjem, kar obsega pobiranje in izterjavo honorarjev in nadomestil. Sodišče je zgoraj dvakrat podčrtalo trditev, da nihče nima pravice brez plačila uporabljati zaščitene del. Povedano velja tudi za obdobje od 07.11.2000 do 11.5.2004. Nihče ni imel pravice brezplačne uporabe zaščitene del. Uporabo zaščitene del so bili uporabniki dolžni plačati in tožeča stranka je bila od 07.11.2000 dalje edina, ki je aktivno legitimirana za izterjavo teh plačil. Povedano pomeni, da je imela tožeča stranka tudi ob pogoju nepotrjene ali celo neobstoječe tarife - pravico in dolžnosti doseči izterjavo plačil/nadomestil od vseh uporabnikov zaščitene del. V primeru, če ni veljavne tarife so pogajanja nedvomno zahtevnejša. V primeru, če tožeča stranka od posameznega uporabnika ni uspela niti izvensodno, niti po sodni poti izterjati plačil bi morala popolnoma v vseh primerih (skladno s standardi skrbnosti dobrega gospodarstvenika), narediti vse potrebne korake za izterjavo plačil. Sodišče (spodaj podpisani sodnik) ocenjuje da obstoj tarife ali potrjene tarife nikakor ni pogoj za uspeh v postopku izterjave. Tarifa je splošni akt, ki pomeni določitev običajnega plačila. Ob pogoju neobstoja tarife pa je višino običajnega plačila mogoče uspešno dokazovati tudi z drugimi dokaznimi sredstvi, vsekakor višine običajnega plačila ni nemogoče dokazati, oziroma ne gre za izjemno drag ali zapleten (objektivno diabolichen) dokaz.
20. Tožeča stranka je na podlagi pridobitve dovoljenja za kolektivno uveljavljanje pravic zavestno prevzela nase dolžnost izterjave nadomestil za uporabo varovanih del. V kolikor v letih 2000 -2004 posamezen uporabnik tožeči stranki ne bi plačal ustrezne odmene za uporabo varovanih del, bi tožeča stranka morala storiti vse v smeri dosege plačila, torej v skrajnem primeru, bi morala (to je bila njena izrecna dolžnost), vložiti tožbo pred sodiščem za plačilo honorarja/nadomestila, obresti, civilne kazni in stroškov postopka. Sodišče brez zadržka verjame in sledi trditvi tožeče stranke, da so uporabniki enostavno „kar odslovili“ predstavnike, tožeče stranke, ki so predlagali sklenitev pogodb. Rešitev je na dlani: v primeru, ko bi posamezen uporabnik zavarovanih del izjavil da stoji na stališču, da ne bo ničesar plačal, ker ni potrjene tarife, bi tožeča stranka izterjavo nadaljevala po sodni poti. Zaradi načela odplačnosti, ki velja v avtorskem pogodbenem pravu (81. čl. ZASP), bi lahko redno sodišče odločilo o višini tarife za vsak konkreten primer, kot o predhodnem vprašanju (z veljavnostjo le za ta primer).
21. Tožeča stranka ima po oceni sodišča prav, ko je pogodbeno ureditev plačil in uporabo potrjene tarife nekoliko slikovito (ampak zato toliko bolj razumljivo) primerjala s „korenčkom in palico“. Trditvi tožeče stranke, da je dejansko stanje brez potrjene tarife takšno kot, da je „ostala brez palice“ pa sodišče ne more slediti. Palica po ZASP je dolga (pet let do preteka zastaranja verzijskega zahtevka) in

izjemno težka (do 200% civilna kazen), poleg tega pa njeno prepričljivo moč dodatno krepí še obveznost plačila obresti in stroškov postopka. Trditev, da je zaradi nepotrjene tarifa bila tožeča stranka v takšnem položaju, da ji je bilo objektivno onemogočeno uspešno sklepanje pogodb z uporabniki in posledično onemogočena uspešna izterjava nadomestil za uporabo varovanih del ne vzdrži pravne presoje v smislu pravnega standarda „primerne/zadostne skrbnosti“. V primeru, ko bi uporabnik varovanih del odklonil podpis pogodbe oziroma odklonil plačilo je imela tožeča stranka v vsakem posameznem primeru neomejeno možnost sodnega varstva pravic svojih članov - torej vložitev tožbe za plačilo običajnega honorarja in do 200% civilna kazen.

22. ZASP (Ur.l. RS, št. 21/95 in 23/01) je tudi v obravnavanem obdobju (2000-2004) določal, da kolektivno uveljavljanje pravic obsega prenos neizključnih avtorskih pravic, oziroma podelitev dovoljenj uporabnikom za uporabo avtorskih del (1.točka 146. člena ZASP Ur.l. RS, št. 21/95 in 23/01). Ob prenosu avtorskih pravic je predvideno plačilo avtorskega honorarja (81. člen ZASP Ur.l. RS, št. 21/95 in 23/01). V primeru če je uporabnik kršil določila ZASP in avtorske pravice, ki jih ščiti tožnik, je temelj tožbenega zahtevka, upošteva je tožnikovo trditveno podlago, mogoče najti v določbi 198. člena OZ o neupravičeni obogatitvi (o uporabi tuje stvari v svojo korist). V takem primeru bi tožeča stranka skladno z določbo 4. točke 146. člena ZASP torej (poleg morebitne civilne kazni in stroškov postopka), uveljavlja zahtevek iz naslova neupravičene obogatitve, za katerega velja splošni zastaralni rok, pri čemer bi bilo sklicevanje na običajen honorar ali potrjeno tarifo potrebno le v okviru izkazovanja višine koristi (vsakokrat) tožene stranke.
23. Tožeča stranka trdi, da ji je tožena stranka zaradi neodbitve tarife onemogočila izterjavo uporabnine od komercialnih radijskih postaj in RTV SLOVENIJA, od kabelskih operaterjev za 200.000 kabelskih priključkov ter od malih uporabnikov, to so 12396 trgovin, 3777 gostincev 3267 lokalov za nego telesa. Morda ni odveč posebej povedati, da tožeča stranka niti ne zatrjuje, da bi bil v preteklosti njen tožbeni zahtevek sploh kdaj zavrjen zgolj zaradi neobstoja potrjene tarife. Sodišče ocenjuje, da tožeča stranka ni zmogla niti trditvenega, niti dokaznega bremena (trditveno in dokazno breme sta njena) v smeri tega, da je bila zaradi nepotrjene tarife glede kakšnega konkretnega zneska neuspešna v postopku pred sodiščem. Sodno varstvo pravic je zajamčeno z ustavo RS (23. člen Ustave RS). Sodišče ob tem še enkrat poudarjeno izpostavi oceno, da obstoj ali neobstoj potrjene ali nepotrjene tarife nima nobenega vpliva na temelj zahtevka za plačilo uporabe varovanih del. Neobstoj (potrjene) tarife je po oceni sodišče lahko močno neposredno vplival na zahtevnost pogajanj, nikakor pa tožeča stranka ne bi smela dopustiti (to je zaveza tožeče stranke!), da bi zahtevnost pogajanj morda vplivala na višino pogodbeno dogovorjenega plačila ali pa v posameznem primeru celo vplivala na obveznost tožeče stranke glede vložitve zahtevka pred sodiščem. V primeru če bi uporabnik uporabil delo iz kataloga varovanih del in te uporabe ne bi plačal - je bilo vsako nadaljnje pogajanje pravzaprav odveč, ker je (že) nastopil (tudi) temelj za 200% civilno kazen. Višina plačila uporabnine/honorarja je v

primeru obstoja ali neobstoja tarife vedno enaka - torej višina običajnega honorarja. Tožeča stranka je bila neposredno na podlagi zakona upravičena prejeti plačilo honorarja v znesku, ki je enak običajnemu honorarju. Tožeča stranka je bila zavezana ravnati tako, da bi v vseh primerih neplačane uporabe varovanih del, (brez pogajanj) izstavila račun vsem, oziroma (v primeru neplačila) vložila tožbo za plačilo. Dejstvo, da tožena stranka ni potrdila tarife in dejstvo, da tožeča stranka ni izterjala plačil (*tožeča stranka trdi, da ni izterjala plačil, ki gredo upravičencem!*), nista v razmerju vzroka in posledice. Sodišče na podlagi povedanega ocenjuje, da ni vzročne zveze (ni aдекватne vzročnosti, oziroma ni ratio legis vzročnosti) med neobstojem potrjene tarife in zatrjevano škodo. Obveznost povračila škode lahko zajema le tisto škodo, ki je v vzročni zvezi s škodljivim ravnanjem. Šele povezava vzroka s posledico, torej »vzročna« povezava med škodljivim (protipravnim) ravnanjem in nastalo škodo – upravičuje dolžnost osebe odgovorne za protipravno ravnanje, da odpravi nastalo škodo.

24. Tožeča stranka obstoj škode (izgubljenega dobička) opira tudi na povsem drugačno podlago in sicer trdi, da ji je nastala tudi škoda zaradi prepovedanega omejevanja konkurence z oblastnim ravnanjem organa tožene stranke, s čimer je bilo tožeči stranki onemogočeno nastopanje na trgu, s tem pa rast in razvoj ter kvaliteta storitev. Tožeča stranka je navedeno trditev podala po zaključku prvega naroka in škode nastale zaradi nedovoljenega omejevanja konkurence po višini ni opredelila. Sodišče ocenjuje, da je bil tožeči stranki skozi celotno obdobje na katerega se nanaša njen zahtevek podeljen zakonski monopol (drugi odstavek takrat veljavnega besedila 151. čl. člen ZASP Ur.l. RS, št. 21/95 in 23/01). Monopol je kontinuirano ohranjen tudi v sedaj veljavni ureditvi (146. čl. sedaj veljavnega besedila ZASP). Sodišče ocenjuje, da je popoln 100% z zakonom podeljen monopol že na načelni ravni nezdržljiv z očitkom prepovedanega omejevanja konkurence, ker tožeča stranka na območju RS nima nobene konkurence. Sodišče je tekom te obrazložitve že ugotovilo, da ima tožeča stranka (kot edini koncesionar na območju RS) zakonski monopol na področju t.i. kolektivnega uveljavljanja pravic izvajalcev. Sodišče je tekom te obrazložitve tudi ugotovilo, da je imela tožeča stranka tudi brez potrjene tarife skozi celotno obdobje od 07.11.2000 do 11.5.2004 (uveljavitev novele ZASP, ki je bila objavljena v Uradnem list RS 43-1927/2004) neomejeno možnost sklepanja pogodb in neomejeno možnost izterjave honorarjev/uporabnine za uporabo varovanih del. Če tožeča stranka (kot sama trdi) ni sklepala pogodb in ni izterjala honorarjev/uporabnin od uporabnikov varovanih del - pa takšne upustitve dolžnega ravnanja tožeče stranke ni mogoče šteti za „omejevanje trga z oblastnimi akti in dejanji“ v smislu ureditve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence. Sodišče ocenjuje, da v navedenem okvirju obravnavane problematike (zatrjevano prepovedano omejevanje konkurence z oblastnim ravnanjem) ni izkazanega elementa protipravnosti.

C

sklepni del obrazložitve

25. Temeljno načelo odškodninskega prava je, da lahko vsak zahteva povračilo povzročene škode le če izkaže obstoj splošnih pogojev odškodninskega (civilnega) delikta. Tožeča stranka ni uspela dokazati predpostavke obstoja škode, oziroma ni uspela dokazati predpostavke vzročne zveze, zato je sodišče odškodninski zahtevek - zavrnilo (131. čl. OZ).

D

odločitev o stroških postopka

26. Izrek o stroških temelji na določilu 1. odstavka 154. člena ZPP. Tožeča stranka je glede na načelo uspeha dolžna toženi stranki povrniti njene potrebne pravdne stroške. Stroške je sodišče odmerilo na podlagi specificiranega stroškovnika ter skladno z Zakonom o sodnih taksah in Odvetniško tarifo.

vrednost spornega predmeta je 769.774.475,20 SIT = **3.212.211,96 EUR**;

Sodišče je priznalo toženi stranki potrebne pravdne stroške in sicer:

stroški zastopanja:

- stroške iz naslova nagrade pravobranilcu za sestavo odgovora na tožbo (tar. št. 19 odvetniške tarife).....	1.377,00 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo dokaznega predloga z dne 24.09.2007 (tar. št. 19 odvetniške tarife).....	22,95 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo dokaznega predloga z dne 02.10.2007 (tar. št. 19 odvetniške tarife).....	22,95 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo dokaznega predloga z dne 29.10.2007 (tar. št. 19 odvetniške tarife).....	22,95 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo prve pripravljalne vloge z dne 17.12.2007 (1. tč. tar. št. 19, odvetniške tarife).....	1.377,00 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo druge pripravljalne vloge z dne 15.01.2008 (2.tč. tar. št. 19, odvetniške tarife).....	1.032,75 EUR
- stroške iz naslova nagrade za zastopanje na naroku z dne 18.03.2008 (1.odst. tar. št. 20, odvetniške tarife), v znesku	1.377,00 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo nadaljnje pripravljalne vloge z dne 01.04.2008 v znesku	688,50 EUR
- stroške iz naslova nagrade za zastopanje na naroku z dne 18.03.2008 (2.odst. tar. št. 20, odvetniške tarife), v znesku	688,50 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo odgovora na pritožbo z dne 17.09.2008 (2.odst. tar. št. 20, odvetniške tarife), v znesku	1.377,00 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo odgovora na revizijo	

z dne 22.01.2010 (2.odst. tar. št. 20, odvetniške tarife), v znesku	1.377,00 EUR
- stroške iz naslova nagrade za zastopanje na naroku z dne 08.10.2013 (2.odst. tar. št. 20, odvetniške tarife), v znesku	688,50 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo nadaljnje pripravljalne vloge z dne 18.11.2013 v znesku	688,50 EUR
- stroške iz naslova nagrade za zastopanje na naroku z dne 19.11.2013 (2.odst. tar. št. 20, odvetniške tarife), v znesku	688,50 EUR
- stroške iz naslova nagrade za sestavo nadaljnje pripravljalne vloge z dne 10.01.2014 v znesku	688,50 EUR
- stroške iz naslova nagrade za zastopanje na naroku z dne 14.01.2014 (2.odst. tar. št. 20, odvetniške tarife), v znesku	688,50 EUR

skupaj nagrada 12.806,10 EUR

odv, storitev skupaj: 12.806,10 EUR
+ 128,00 EUR 2% adm. str. (13. čl. odv. tarife)
skupaj stroški = 12.934,10 EUR

Vrednost odvetniške točke v času
odločanja je 0,459

PRAVNI POUK:

- Zoper to sodbo je dovoljena pritožba v 15 dneh od prejema pisnega odpravka. Pritožba se vložijo pri tem sodišču v 2 izvodih. Pritožba mora obsegati navedbo sodbe zoper katero se vlaga, izjavo, da se sodba izpodbija v celoti ali v določenem delu, pritožbene razloge in podpis pritožnika (335. člen ZPP). Če je pritožba nerazumljiva ali ne vsebuje vsega, kar je treba, da bi se lahko obravnavala, jo sodišče zavrže, ne da bi pozivalo vložnika, naj jo popravi ali dopolni (336. člen ZPP). Ob vložitvi pritožbe mora biti plačana sodna taksa. Če sodna taksa ni plačana niti v roku, ki ga določi sodišče v nalogu za njeno plačilo in tudi niso podani pogoji za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, se šteje, da je pritožba umaknjena (3. odstavek 105.a člena ZPP). Če ob vložitvi pritožbe pooblaščenec stranke, ki je odvetnik, ne predloži pooblastila, mu sodišče ne dovoli, da začasno opravlja pravdna dejanja za stranko, ampak pritožbo zavrže (5. odstavek 98. člena ZPP).

Ljubljana, 14. januar 2014

Okrožni sodnik:
DRAGAN TRIVIČ

Prepis je soglasno
Podpis pristojne
sodne osebe;